

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی چالش های درک شده باروری در زنان جوان مبتلا به

سرطان پستان استان اردبیل در سال ۹۸

نگارش:

رامش نظری

استاد راهنما:

دکتر نسرين فولادی

اساتید مشاور:

دکتر ایرج فیضی

دکتر فیروز امانی

اسفند ۱۳۹۹

شماره پایان نامه: ۰۸۵۵

تقدیم

خدای را بسی شاکرم که از روی
کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته
تا در سایه ی درخت پر بار وجودشان
بیا سایم و از ریشه ی آن ها شاخ و برگ
گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری
است بر سرم و نامشان دلیلی است بر
بودنم چرا که این دو موجود مقدس
پس از پروردگار، مایه ی هستی ام بوده
اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از
فراز و نشیب زندگی چگونه راه رفتن را
به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان
بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه ی
درویش تقدیم به آستان آنان...

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران در
ستودن او بمانند و
شمارندگان، شمردن نعمت های او
ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن
توانند. اکنون که باید آغازی بر یک
پایان بنگارم، بر خود لازم میدانم از
استاد راهنمای محترم سرکار خانم
نسرین فولادی و اساتید مشاور
گرانقدر جناب آقای ایرج فیضی و
فیروز امانی بخاطر راهنمایی های

ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را
نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده

فصل اول مقدمه

۳	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق
۵	۱-۲- اهداف پژوهش
۵	۱-۲-۱- هدف کلی
۵	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی
۶	۱-۳- سوالات مطالعه
۷	۱-۴- تعریف واژه‌ها

فصل دوم بررسی متون

۱۰	۲-۱- مبانی نظری
۱۰	۲-۱-۱- اپیدمیولوژی سرطان پستان
۱۱	۲-۱-۲- تظاهرات بالینی سرطان پستان
۱۱	۲-۱-۳- پاتوفیزیولوژی سرطان پستان
۱۴	۲-۱-۴- پیش‌آگهی سرطان پستان
۱۷	۲-۱-۵- اصول درمانی سرطان پستان
۱۷	۲-۱-۶- تاثیر درمان سرطان پستان بر باروری

۱۹ ۲-۱-۶-۱- درمان جراحی
۱۹ ۲-۱-۶-۲- شیمی درمانی
۲۲ ۲-۱-۶-۳- رادیوتراپی
۲۳ ۲-۱-۶-۴- اندوکراین درمانی
۲۴ ۲-۱-۶-۵- درمان‌های بیولوژیک هدفمند
۲۵ ۲-۲- بررسی متون

فصل سوم مواد و روش کار

۲۸ ۳-۱- نوع پژوهش
۲۸ ۳-۲- جمعیت مورد مطالعه
۲۸ ۳-۳- نمونه برداری و روش نمونه‌گیری و گردآوری اطلاعات
۳۰ ۳-۴- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری
۳۱ ۳-۵- معیارهای ورود به مطالعه
۳۱ ۳-۶- معیار خروج از مطالعه
۳۱ ۳-۷- ملاحظات اخلاقی
۳۲ ۳-۸- جدول متغیرهای مطالعه

فصل چهارم نتایج

فصل پنجم بحث و نتیجه‌گیری

۶۳ ۵-۱- بحث
----	----------------

۶۹ ۵-۲- محدودیت‌های مطالعه

۷۰ ۵-۳- نتیجه‌گیری

۷۱ ۵-۴- پیشنهادات

منابع

فهرست جداول

- جدول ۱-۱: شیوع، پیش‌آگهی و گزینه‌های درمانی برای سه زیرگونه سرطان پستان..... ۱۶
- جدول ۴-۱: مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان در مطالعه..... ۳۵
- جدول ۴-۲: مشخصات مربوط به باروری شرکت کنندگان در مطالعه..... ۳۶
- جدول ۴-۳: مشخصات مربوط به بیماری شرکت کنندگان در مطالعه..... ۳۷
- جدول ۴-۴: امتیاز زنان مبتلا به سرطان پستان شرکت کننده در مطالعه در زیرمقیاس‌ها..... ۴۰
- جدول ۴-۵: ارتباط سن با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۱
- جدول ۴-۶: ارتباط میزان تحصیلات با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۲
- جدول ۴-۷: ارتباط وضعیت اشتغال با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۴
- جدول ۴-۸: ارتباط میزان تحصیلات همسر با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۵
- جدول ۴-۹: ارتباط وضعیت قاعدگی با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۷
- جدول ۴-۱۰: ارتباط تعداد فرزند با چالش‌های درک شده باروری..... ۴۸
- جدول ۴-۱۱: ارتباط سن آخرین فرزند با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۰
- جدول ۴-۱۲: ارتباط سن ابتلا به کانسر با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۱
- جدول ۴-۱۳: ارتباط مرحله تشخیص بیماری با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۲
- جدول ۴-۱۴: ارتباط نوع عمل جراحی با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۳
- جدول ۴-۱۵: ارتباط سایر درمان‌ها با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۴
- جدول ۴-۱۶: ارتباط وضعیت سلامت جسمانی با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۷
- جدول ۴-۱۷: ارتباط کفایت وضعیت اقتصادی با چالش‌های درک شده باروری..... ۵۸

فهرست شکل‌ها

نمودار ۴-۱: ارزیابی شرکت کنندگان در مطالعه در مورد وضعیت سلامت جسمانی ۳۸

خود.....

نمودار ۴-۲: وضعیت اقتصادی شرکت کنندگان در ۳۹

مطالعه.....

فهرست علائم اختصاری

AMH: Anti-Müllerian Hormone

ER: Estrogen

ER α : Estrogen Receptor Alpha

HER: Human Epidermal Receptor

IVF: In Vitro Fertilisation

PR: Progesterone

RCAC: Reproductive Concerns After Cancer

TNBC: Triple-negative Breast Cancer

بررسی چالش‌های درک شده باروری در زنان جوان مبتلا به سرطان پستان استان اردبیل در سال ۹۸

چکیده

زمینه: ابتلای زنان به سرطان پستان در سنین جوانی علاوه بر مشکلات فراوان مرتبط با خود این بیماری، ممکن است سیر طبیعی زندگی از لحاظ باروری را نیز مختل کرده و بیمار را با چالش‌هایی در خصوص علائم یائسگی و احتمال از دست دادن قدرت باروری مواجه سازد.

هدف: مطالعه حاضر با هدف تعیین چالش‌های درک شده باروری در زنان جوان مبتلا به سرطان پستان استان اردبیل در سال ۹۸ انجام گرفت.

مواد و روش کار: مطالعه مقطعی توصیف تحلیلی بر روی ۱۳۹ زن در سنین زیر ۴۵ سال مبتلا به سرطان پستان انجام شد. چالش‌های درک شده باروری در شش حوزه «پتانسیل باروری»، «افشای مشکل»، «سلامت کودک»، «سلامت فردی»، «پذیرش»، و «باردار شدن»، با استفاده از پرسشنامه Reproductive Concerns After Cancer ارزیابی شد. آنالیز داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS, v.25 و با استفاده از آزمون‌های تی مستقل و آنالیز واریانس انجام گرفت.

نتایج: میانگین سنی بیماران $37/55 \pm 5/95$ سال بود. نمره بیماران در زیرمقیاس پتانسیل باروری $1/57 \pm 1/60$ ، افشای مشکل $1/58 \pm 1/22$ ، سلامت کودک $1/63 \pm 1/55$ ، سلامت فردی $1/95 \pm 1/97$ ، پذیرش $1/72 \pm 1/57$ ، و باردار شدن $1/48 \pm 1/59$ بود. بین زیرمقیاس سلامت فردی با تحصیلات بیمار ($P=0/049$)، تحصیلات همسر ($P=0/048$)، وضعیت قاعدگی ($P=0/007$)، و وضعیت اقتصادی ($P=0/025$)؛ بین زیرمقیاس‌های پتانسیل باروری و پذیرش با تعداد فرزند (به ترتیب $P=0/033$ و $P<0/001$)؛ و بین زیرمقیاس‌های سلامت کودک و سلامت فردی با سایر درمان‌ها ارتباط معنادار وجود داشت (به ترتیب $P=0/008$ و $P=0/001$).

نتیجه گیری: یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که بیشترین میزان چالش‌های درک شده باروری در زنان جوان مبتلا به سرطان پستان در استان اردبیل به ترتیب مربوط به حوزه‌های سلامت فردی، پتانسیل باروری، سلامت کودک، باردار شدن، پذیرش، و افشای مشکل بود. تحصیلات بالاتر بیمار و همسر بیمار، داشتن سیکل قاعدگی، عدم استفاده از شیمی‌درمانی، رادیوتراپی، و هورمون‌درمانی، و وضعیت اقتصادی بهتر، به طور قابل توجهی با میزان چالش درک شده کمتر در حوزه «سلامت فردی» مرتبط بود. داشتن فرزند به طور قابل توجهی با میزان چالش درک شده کمتر در حوزه‌های «پتانسیل باروری» و «پذیرش» مرتبط بود. عدم استفاده از شیمی‌درمانی، رادیوتراپی، و هورمون‌درمانی، به طور قابل توجهی با میزان چالش درک شده کمتر در حوزه «سلامت کودک» مرتبط بود.

کلمات کلیدی: سرطان پستان، زنان جوان، باروری.